

Het heeft geen zin te willen bloeien in de herfst
of te willen overleven in de aanschijn van de dood

.....

Het niet-aanvaarden zal de loop van de dingen
niet veranderen en leidt ook niet tot inzicht
in de werkelijkheid.

Patricia de Martelaere
TAOÏSME , de weg om niet te volgen

Toelichting

Op 19-10-2013 bezochten wij (Bep en Rob) het MAS in Antwerpen. MAS is Muzeum Aan de Stroom, een tien verdiepingen hoog modern gebouw in het oude oude havengebied. Het is een verzamel gebouw waar een aantal kleinere muzea in zijn samen gebracht, o.a. ook een muzeum voor wereld-religies. Het eerste deel, van dit muzeum, bij binnenkomst was een min of meer permanente presentatie en eindigde met een thematische opstelling over het taoïsme, boeiend en daarom ben ik daar langer blijven gebleven. Bij het verlaten van dit muzeum hing naast de deur een bord met de tekst:

Het heeft geen zin ..... enz. Die trok , niet alleen door de plek, mijn aandacht.

Ik heb die genoteerd met de naam van schrijfster. Later heb ik die opgezocht en ontdekte dat het een filosofe is die te jong gestorven is. Volgens de achterflap van het boek “de enige filosofe in dit taalgebied die van filosofie niet alleen iets onacademisch, iets begrijpelijks, maar ook iets aangrijpends kan maken.”

Omdat die tekst die in mijn notitieboekje stond als een koan bleef hangen en steeds weer de vraag opriep “Waarom dat tweede deel van die tekst, en wat stond er bij die punten?” heb ik het boek gekocht en ben gaan lezen.

Een boeiend boek met natuurlijk duidelijke verklaringen van taoïstische begrippen maar ook de overeenkomst met boedhistische begrippen en meer algemene begrippen als “wat is juist of goed”. Min of meer teleurgesteld was ik de uitspraak niet tegengekomen toen ik aan de epiloog begon. En daar in de laatste zinnen stond de volledige tekst als een raad en opdracht.

Voor ieder ding en persoon is er op ieder ogenblik iets wat ‘goed’ is en iets wat ‘minder goed’ is. Afhankelijk van de omstandigheden en de doelstellingen, voor zover die haalbaar zijn. Maar dit moet meteen ook begrepen worden in het licht van de onherroepelijke vergankelijkheid van alle dingen, en dus ook in het licht van het uiteindelijke faillet van alle doelstellingen.

Het heeft geen zin te willen bloeien in de herfst, of te willen overleven in de aanschijn van de dood – en niet alleen heeft het geen zin, het getuigt ook van een gebrek aan inzicht. Wat ‘goed’ is, is onvermijdelijk anders in de lente dan in de herfst, anders in het begin van het leven dan op het einde ervan, anders bij het ontstaan van het universum dan bij het vergaan ervan. Het ‘goede’ is dus niet per definitie dat wat groeit, in leven blijft en opwaart klimt.

De ‘goede’ levenshouding in het algemeen zou kunnen zijn: aanvaarden wat ‘goed’ is in bepaalde omstandigheden onvermijdelijk zal omslaan in wat ‘slecht’ is in andere omstandigheden.

Maar de vraag blijft, waarom het dan per se ‘slecht’ zou moeten zijn dat niet te aanvaarden.

Een mogelijk en bruikbaar antwoord zou kunnen zijn, dat het niet aanvaarden niet alleen de loop van de dingen niet zal veranderen, maar dat het ons ook niet leidt tot inzicht in de werkelijkheid, en dat het ons alleen maar meer pijn en moeilijkheden kan bezorgen op momenten waarop dat, volgens de loop der dingen, niet eens nodig zou zij geweest.